

نقص دیواره بین بطنی قلب

هر پدر و مادری دوست دارد که از نظر سلامتی فرزند خود را بی نقص و کامل ببیند. در این میان تصور وجود یک بیماری، آن هم قلبی در یک شیرخوار، برای بعضی‌ها غیر قابل تحمل است. بعضی از پدر و مادرها اصلاً فکر نمی‌کنند که یک شیرخوار هم ممکن است بیماری قلبی داشته باشد، در خیال خود این بیماری‌های قلبی را تنها مختص بزرگسالان می‌دانند. همان طور که می‌دانید قلب دو دهلیز و دو بطن دارد، اگر حفره یا سوراخی بین دو بطن وجود داشته باشد، نوزاد مبتلا به نقص دیواره بین بطنی است. نقص دیواره بین بطنی، شایع‌ترین نقص مادرزادی قلبی محسوب می‌شود و یک سوم کل بیماری‌های قلبی مادرزادی را شامل می‌شود. نقص‌های کوچک ممکن است بی‌علامت باشند ولی نقص‌های بزرگتر ممکن است منجر به تنگی نفس، سوء تغذیه، اختلال در رشد و عفونت‌های مکرر تنفس شوند. بنابراین اگر این علائم را در فرزند خود دیدید، حتماً به پزشک مراجعه کنید (البته وجود این علائم اختصاصی بیماری قلبی نیستند، نگران نباشید!)

علت بیماری:

علت آن در بیشتر کودکان ناشناخته است اما فاکتور ژنتیک نقش مهمی را در ابتلا به این بیماری ایفا می‌کند. در اغلب کودکان با سایر ناهنجاری‌های قلبی مادرزادی همراه است.

تظاهرات بالینی:

اگر حفره بین بطنی کوچک باشد علائم بارزی وجود نخواهد داشت بجز تغییر در صداهای قلبی زیرا در کار قلب و ریه تأثیری نمی‌گذارد.

اگر حفره بزرگ باشد:

- تنفس کودک سریع و سخت تر از حالت طبیعی شده و کودک کبود و سیانوزه می‌شود.
- تعریق و خستگی در زمان خوردن شیر.
- اختلال در تغذیه نوزاد و بدنبال آن اختلال در رشد و وزن‌گیری.

ممکن است این علائم تا چند هفته بعد از تولد مشاهده نشود (پزشک در هنگام گوش کردن به قلب می‌تواند

صدای غیرطبیعی را بشنود)

این حفره غیرطبیعی بین دو بطن، در آغاز سیر بیماری باعث می‌شود که خون بیشتری وارد ریه شود که باعث مستعد شدن بیمار به عفونت‌های تنفسی و تنگی نفس و افزایش فشار خون ریه می‌شود.

با ادامه بیمار، مقاومت عروق ریوی افزایش می‌یابد و خون این بار از بطن راست به چپ وارد می‌شود، ورود خون کم اکسیژن بطن راست به چپ در این حالت باعث کبود شدن بیمار یا سندرم آبی می‌شود.

تشخیص بیماری با معاینه بالینی و شنیدن صدای غیرطبیعی قلب داده می‌شود، نوار قلب ممکن است در تشخیص به پزشک کمک نماید. عکس رادیولوژی در تعیین اندازه قلب و وضعیت ریه نیز به پزشک کمک کننده است.

راه درمان:

در صورتی که حفره کوچک باشد، کار قلب و ریه را سخت تر نمی‌کند و به جراحی نیازی نیست و در این موارد حفره خودبخود ترمیم و بسته می‌شود. ترمیم خودبخودی حفره سریع تر از درمان دارویی یا درمان

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

مرکز آموزشی درمانی شهید دکتر فقیهی

نقص دیواره بین بطنی قلب

ویژه آموزش به بیمار

تهیه کننده:

آرزو باستی - کارشناس پرستاری

تایید کننده:

دکتر بهرام قاسم زاده

(فوق تخصص جراحی قلب و عروق)

منابع:

پرستاری داخلی جراحی برونر و سودارث ۲۰۱۸

تابستان ۱۴۰۰

EDU-PT-90/B

فعالیت های کودک شما:

اگر حفره بین بطنی بسیار کوچک باشد و یا تحت عمل جراحی، بسته شده باشد، کودک شما به هیچ محدودیتی در فعالیت های فیزیکی خود نیاز ندارد و می تواند در فعالیت های معمول و بدون خطر مانند شنا، دوچرخه سواری و... شرکت کند.

نیازهای خاص مراقبتی و تغذیه ای کودک شما:

- پیگیری آزمایشات معمول و ماهانه
- برقرای و حفظ ارتباط با پزشک متخصص قلب کودکان بطور منظم
- مصرف صحیح و منظم داروهای تجویز شده.
- مراقبت از محل جراحی و پانسمان طبق دستور پزشک
- داشتن تغذیه خوب و افزایش وزن کودک
- اطمینان از دریافت میزان کالری مناسب در هر روز
- پیشگیری از ابتلا به آندوکاردیت (عفونت قلب) طبق توصیه ی پزشک متخصص از جمله مصرف آنتی بیوتیک قبل از هرگونه اقدام دندانپزشکی و یا جراحی.

دیگری عمل می کند. زمانی که حفره بزرگ باشد ممکن است نیاز به جراحی باز قلب و بستن حفره ی بین بطنی و پیشگیری از مشکلات جدی باشد. نوزادان با علائم شدید این بیماری، باید در کوتاهترین زمان و اولین فرصت تحت عمل جراحی قرار بگیرند. می توان موقتا از درمان دارویی برای کمک به کاهش علائم استفاده کرد؛ اما دارو نمی تواند نقص دیواره بطنی و همچنین آسیب شریان ریوی را درمان کند.

عمل جراحی:

بستن حفره ی بزرگ بین بطنی معمولا در دوران نوزادی یا کودکی و زمانی که علائم آشکار می شود برای جلوگیری از عوارض بعدی آن طی یک جراحی باز قلب انجام می شود. معمولا یک بافت مصنوعی و یا از جنس لایه ی خارجی قلب در محل حفره دوخته شده و کاملا حفره بسته می شود. به مرور زمان این بافت دوخته شده توسط بافت داخلی قلب پوشیده شده و به شکل بافت طبیعی قلب باقی می ماند. اگر نوزادی چندین نقص قلبی و یا حفره ای در محل نامناسبی داشته باشد، یک عمل جراحی موقتی برای کاهش علائم و کاهش فشار شریان ریه انجام می شود. و زمانی که نوزاد بزرگتر شد یک عمل جراحی برای درمان قطعی انجام می شود.